

مقایسه تأثیر تدریس زبان انگلیسی با نرم افزار آموزشی و شیوه سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

غلام حسین حیدری *

یاسمن مدانلو **

مرضیه نیاز آذری ***

عبداله جعفری گلوچه ****

چکیده

این پژوهش با هدف مقایسه تأثیر تدریس زبان انگلیسی با نرم افزار آموزشی و شیوه سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان انجام گرفت. تحقیق از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش شبه آزمایشی بود. جامعه آماری متشکل از کلیه دانش آموزان پسر دوره راهنمایی ناحیه یک ساری (۹۳۴ نفر) بوده که از میان آنان ۴۷۹ نفر به عنوان نمونه و با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته با پایایی مناسب (آلفای کرونباخ ۰/۸۶) استفاده شد. اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از آزمون t تک گروهی، t دو گروه وابسته و t دو گروه مستقل مورد بررسی قرار گرفت. نتایج بیانگر این بود که نه تنها استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تدریس بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس انگلیسی مؤثر است؛ بلکه تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان از شیوه سنتی بیشتر است. همچنین تدریس زبان انگلیسی با استفاده از نرم افزارهای آموزشی در انگیزه دانش آموزان نسبت به یادگیری زبان انگلیسی مؤثر بود.

واژگان کلیدی

تدریس، نرم افزار آموزشی، شیوه سنتی، پیشرفت تحصیلی، دانش آموزان

* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن dr.heydaritafreshi@yahoo.com

** استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا modanloo@iauneka.ac.ir

*** عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر marziyeniaz@ymail.com

**** کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی

نویسنده مسؤول یا طرف مکاتبه: غلام حسین حیدری

مقدمه

موج سوم به راستی شیوه نوینی از زندگی را با خود آورده که بر نهادهای نوین که می‌توان آن را کلبه‌ی الکترونیک نامید مبتنی است. نفوذ سریع فن‌آوری اطلاعات در میان آحاد مردم موجب تغییر شیوه‌ی زندگی آنان شده است. تحولات سریع ناشی از کاربرد فن‌آوری اعم از فن‌آوری مولد و فن‌آوری اطلاعاتی در زندگی بشر تغییرات شگرفی را در ساختارهای صنعتی، اقتصادی، سیاسی و مدنی جوامع به وجود آورده است و این تغییرات، تأثیرات بسزایی در روند زندگی و کار مردم در سراسر جهان گذاشته و با روش‌های سنتی آموزش، یادگیری و مدیریت آموزش به طور جدی به مقابله پرداخته است (اسلامی، ۱۳۸۱).

توسعه‌ی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در برنامه‌های آموزش و پرورش، گامی مؤثر و ماندگار بوده که توانسته تحول کیفی در اهداف، برنامه‌ها، روش‌ها و شیوه‌ها ایجاد کند و در نتیجه اثربخشی آموزش و پرورش را به دنبال داشته باشد. پیش‌بینی می‌شود با توسعه فن‌آوری، رویاهای دیرینه و مشکلات لاینحل از قبیل کاربردی کردن آموزش و پرورش، تمرکز بر توانایی و نیازهای یادگیرندگان، نهادینه کردن دانش آموز محوری و تغییر نقش معلم به عنوان راهنما و بالاخره اصالت بخشیدن به آموزش مادام‌العمر محقق شود (کی نژاد، ۱۳۸۴).

به عبارت دیگر امروزه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات را می‌توان به عنوان ابزاری نیرومند برای ارتقای کیفیت و کارایی آموزش مورد استفاده قرار داد. پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی آموزش و پرورش است و تمام کوشش‌های این نظام در واقع جامعه‌ی عمل پوشاندن به این امر تلقی می‌شود. به عبارتی دیگر جامعه و به ویژه نظام آموزش و پرورش به رشد و تکامل موفقیت‌آمیز دانش‌آموزان و جایگاه آنان در جامعه علاقه‌مند و نسبت به آن نگران است و انتظار دارد کودکان و دانش‌آموزان در جوانب گوناگون اعم از ابعاد شناختی، عاطفی، شخصیتی، کسب مهارت‌ها و توانایی‌ها آن‌چنان که باید پیشرفت و تعالی یابند. برای رسیدن به پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان لازم است به عوامل مؤثر در آن توجه خاصی مبذول گردد. در این راستا یکی از عوامل مهم در پیشرفت تحصیلی و به طور کلی در توسعه نظام‌های آموزشی، بهره‌گیری از تکنولوژی نوین آموزشی است (ماشینی، ۱۳۷۵).

یادگیری الکترونیکی به عنوان تکنولوژی نوین آموزشی، یکی از پدیده‌های دنیای مدرن است که در عصر اطلاعات و در جامعه مبتنی بر دانش پا به عرصه وجود گذاشته است. ویژگی اصلی و اساسی

یادگیری الکترونیکی، خاصیت ارتباطی و تعاملی آن است. آنچه در حال حاضر یادگیری الکترونیکی به ما ارائه می‌کند؛ روش‌های بهتر برای پردازش و معنا بخشی به اطلاعات و خلق مجدد آنهاست (زارعی، ۱۳۸۴). کلاس‌های آموزش سنتی دیگر دارای اثربخشی چندانی نیستند، زیرا وابسته به زمان و مکان خاص بوده و نمی‌توانند بافت واقعی و مناسب را برای یادگیری فراهم آورند. متن‌های چاپی نیز به سبب محدودیت‌های خاص خود (متن، تصویر و طرح خطی) مشکل آفرینند. نرم افزارهای آموزشی منابع غنی را فراهم می‌آورند که می‌تواند فرصتی برای رشد یادگیرندگان باشد و آن ایجاد محیط مشارکتی است که به یادگیرندگان و معلمان اجازه می‌دهد به جستجو پرداخته و انواع مسائل را بررسی کنند. اما نرم افزارهای آموزشی به خودی خود، تأثیر اندکی بر یادگیری و تدریس دارند. بدون شک این فن‌آوری فرصت‌های متعددی برای محیط‌های یادگیری ایجاد می‌کند و سبب تعامل آموزشی قابل توجهی می‌گردد، اما به تنهایی نمی‌تواند کیفیت تدریس و یادگیری را افزایش دهد. این بدان معناست که محیط یادگیری و تدریس، عرضه‌ی محتوا، فعالیت‌های یادگیرنده، چگونگی اجرای فعالیت‌های یادگیرنده، فرآیند سنجش عملکرد یادگیرندگان و فرآیند بازخورد باید به گونه‌ای متناسب شکل گیرد و گرنه تضمینی برای تحقق هدف‌های آموزشی وجود ندارد (رضوی، ۱۳۸۶).

فن‌آوری به معنای لغوی، دانش و فن انجام کارها با استفاده از دانش و اطلاعات علمی است. فن‌آوری کاربرد دانش بشری است. فن‌آوری هر نوع دانش فنی نظام‌مند است که بر اساس تجارب یا نظریه‌های علمی بوده و باعث افزایش ظرفیت جامعه برای تولید کالاها و خدمات می‌شود (بورگین، ۱۹۹۹).

اسکینر، یکی از بزرگترین حامیان فن‌آوری تدریس است. وی معتقد است که معلمان را می‌توان به گونه‌ای آموزش داد که فن‌آوری را به درستی در موقعیت تدریس مورد استفاده قرار دهند. از دیدگاه وی فن‌آوری تدریس عبارت است از: فرآیند یافتن و آرایش دادن به شرایط یادگیری، با استفاده از علوم فیزیکی و وسایل الکترونیکی و مکانیکی، تا اینکه این شرایط به کارآیی و اثربخشی بیشتری در تدریس بینجامد.

هیأت فن‌آوری تدریس در وزارت آموزش و پرورش آمریکا، فن‌آوری تدریس را به دو صورت

توصیف کرده است (ذوفن، ۱۳۸۳):

الف: رسانه‌هایی که در نتیجه‌ی انقلاب ارتباطی به وجود آمده‌اند و می‌توان برای رسیدن به اهداف آموزش در کنار معلم، کتاب درسی و تخته آنها را به کار برد.
ب: روشی نظام‌مند برای طراحی، عرضه و ارزش‌کلیه مراحل تدریس با توجه به اهداف مشخص، و بر اساس نتایج تحقیق درباره‌ی یادگیری و ارتباط انسانی و نیز به کارگیری منابع انسانی و غیر انسانی برای تدریس مؤثرتر.

به کارگیری نرم‌افزار آموزشی در محیط‌های یادگیری راه مناسب و لازم برای کشف و دسترسی به منابع اطلاعاتی در جهت آماده‌سازی فراگیرندگان برای زندگی آینده است. کیفیت آموزش به بهره‌گیری مناسب و مستمر از نرم‌افزارهای آموزشی در کلاس درس بستگی دارد. برنامه‌های نرم‌افزاری آموزشی غالباً به وسیله معلمان و تیم‌های هماهنگ‌کننده در مدرسه و با استفاده از ضوابط و معیارهای خاص نرم‌افزارهای آموزشی کنترل می‌شوند. کاربردترین جنبه نرم‌افزارهای آموزشی یادگیری، سهولت و دسترسی آسان فراگیر به محتوا است. فراگیرنده با به کارگیری برنامه‌های نرم‌افزار آموزشی در محور یادگیری قرار می‌گیرد و با محیط خود تعامل پیدا می‌کند. برنامه‌های نرم‌افزار آموزشی پشتیبان فرآیند یاددهی - یادگیری و یکی از عوامل اصلی رشد و خلاقیت و تغییر رفتار فراگیر در محیط یادگیری به حساب می‌آیند. فراگیرندگان با استفاده از برنامه‌ی نرم‌افزارهای آموزشی توانایی درک پدیده و تولید «تازه» را به دست خواهند آورد. این امر، به معنای یادگیری معنادار و تربیت شهروند برای جامعه اطلاعاتی است (کفاشی، ۱۳۸۹).

بر همین اساس بسیاری از نظام‌های آموزشی در دهه‌های اخیر سعی کرده‌اند با ورود و کاربرد تکنولوژی‌های نوین، یادگیری را با کمترین زمان، بهبود بخشند (فهیمی، ۱۳۸۰). تحقیقات و بررسی‌های به عمل آمده در این زمینه نیز اکثراً حاکی از مفید بودن این ابزار در ایجاد یادگیری بهتر و صرفه‌جویی در زمان و وقت معلم و یادگیرنده بوده است. به طور مثال می‌توان به این تحقیقات اشاره کرد:

تحقیقی توسط شیخ زاده و مهرمحمدی (۱۳۸۴) با عنوان ساخت نرم‌افزار آموزشی ریاضی ابتدایی بر اساس رویکرد سازنده‌گرایی و سنجش میزان اثربخشی آن انجام گرفت. نتایج نشان‌دهنده‌ی تأثیر آموزش‌های رایانه‌ای بر ارتقای پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نسبت به آموزش‌های معمول مدارس (آموزش به شیوه سنتی) بود.

در تحقیق دیگری که توسط المخلاfi^۱ (۲۰۰۶) با عنوان تأثیر یادگیری زبان به کمک رایانه بر پیشرفت و انگیزش دانش آموزان دبستانی در درس زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی در امارات متحده عربی انجام گرفت، ۸۳ دانش آموز در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند که گروه کنترل بدون استفاده از رایانه و گروه آزمایش با استفاده از آن به یادگیری زبان انگلیسی پرداختند. نتایج تحقیق نشان دهنده تفاوت معنادار میان این دو گروه و به سود گروه آزمایشی بوده است. علاوه بر این نتایج نشان دادند که گروه آزمایش انگیزه بیشتری برای یادگیری زبان انگلیسی نسبت به گروه کنترل داشتند.

چان کونج^۲ (۲۰۰۲) در تحقیقی که انجام داد تأثیر شبکه های اینترنتی را در یادگیری بخش های مختلف زبان انگلیسی از قبیل: مکالمه، درک مطلب، نوشتن، نحوه بیان و ساختارهای گرامری مورد بررسی قرار داده و در پایان به این نتیجه رسید که استفاده از این امکانات می تواند یادگیری را در بخش های مختلف زبان انگلیسی و به طور کلی یادگیری زبان انگلیسی افزایش دهد. الکاhtani^۳ (۲۰۰۱) نیز در تحقیق خود که در دانشگاه عربستان انجام داد تأثیر استفاده از کامپیوتر و نرم افزارهای آموزشی را به عنوان یک ابزار کمکی در آموزش زبان انگلیسی مورد بررسی قرار داد و در نتایج خود عنوان کرد که این ابزارها موجب صرفه جویی در زمان تدریس و افزایش یادگیری این درس در دانش آموزان شده اند. دلاکل فسونی^۴ (۲۰۰۱) نیز تأثیر کاربرد کامپیوتر و اینترنت را در یادگیری درس زبان انگلیسی مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که این ابزار باعث افزایش یادگیری دانش آموزان می شود، همکاری و مشارکت را در بین آنها بالا می برد و مهارت های زبانی آنان را به ویژه در خصوص تلفظ صحیح کلمات افزایش می دهد. کندراسو^۵ (۲۰۰۱) نیز با بررسی تأثیر برنامه های کامپیوتری در یادگیری درس زبان انگلیسی به این نتیجه رسید که نرم افزارهای کامپیوتری و منابع کامپیوتری می توانند باعث افزایش یادگیری زبان انگلیسی شوند. توانایی واژه پردازی کامپیوتر به دانش آموز فرصت می دهد تا بر آنچه سعی دارد بگوید؛ تمرکز داشته باشد، بدون آنکه کندی در نوشتن، پاک کردن و تصحیح مطالب یا جستجوی واژه در فرهنگ لغت موجب دلسردی او شود. وجود انواع فرهنگ لغت موجب می شود دانش آموز دسترسی صحیح و کامل به لغات و معانی آنها داشته باشد که این خود در یادگیری معانی لغات و عبارات به دانش آموز کمک فراوانی می نماید.

1. Almekhlafi
2. Chuan Kung
3. Al-Kahtani
4. Dela Cal-Fasoni
5. Kendrasue

با توجه به مطالعات انجام شده در این زمینه، مسأله اصلی که مطرح می‌شود این است که آیا این ابزارها می‌توانند در یادگیری دانش آموزان کشور ما نیز مؤثر واقع شوند و یادگیری را در آنها نیز افزایش دهند. لذا این پژوهش به منظور مقایسه تأثیر تدریس زبان انگلیسی با نرم افزار آموزشی و شیوه‌ی سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و بررسی فرضیات زیر انجام شده است:

۱- تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی قرائت انگلیسی دانش آموزان مؤثر است.

۲- تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی دیکته انگلیسی دانش آموزان مؤثر است.

۳- تأثیر تدریس به روش سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی قرائت زبان انگلیسی متفاوت است.

۴- تأثیر تدریس به روش سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی دیکته زبان انگلیسی متفاوت است.

۵- تدریس زبان انگلیسی با استفاده از نرم افزار آموزشی در انگیزه دانش آموزان نسبت به یادگیری زبان انگلیسی مؤثر است.

روش

روش این پژوهش با توجه به موضوع، اهداف و فرضیه‌ها، نیمه تجربی یا شبه آزمایشی است. جامعه آماری آن متشکل از کلیه دانش آموزان پایه‌های اول، دوم و سوم راهنمایی از ناحیه یک ساری (۹۳۴ نفر) می‌باشد، که در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۹ مشغول به تحصیل بوده‌اند. حجم نمونه با استفاده از فرمول حجم معلوم جامعه محاسبه و به تعداد ۴۷۹ تعیین شد که با توجه به تعداد تعیین شده، از شش کلاس درسی در سه پایه اول تا سوم راهنمایی، به طور تصادفی ساده انتخاب شدند. ویژگی‌های نمونه‌ی مورد مطالعه به شرح جدول ۱ می‌باشد.

جدول ۱: توزیع فراوانی حجم نمونه در دو گروه مورد مطالعه

روش تدریس	طبقه	پایه اول	پایه دوم	پایه سوم	جمع
سنتی		۵۵	۹۹	۴۸	۲۰۲
نرم افزار		۱۲۵	۸۳	۶۹	۲۷۷
جمع		۱۸۰	۱۸۲	۱۱۷	۴۷۹

روش کار به این ترتیب بود که شش کلاس انتخاب شده به صورت تصادفی در دو گروه تدریس به شیوه سنتی و تدریس با استفاده از نرم افزار قرار گرفتند. قبل از ورود متغیر مستقل (روش تدریس با استفاده از نرم افزار) پیش آزمون انجام شد و سپس فقط در گروه آزمایشی، تدریس با استفاده از نرم افزار در یک دوره سه ماهه تحصیلی انجام شد و در آخر دوره مجدداً امتحان برگزار شد و پیشرفت تحصیلی دو گروه آزمودنی توسط نمره‌ای که آزمودنی‌ها از آزمون معلم ساخته (مبتنی بر مفاهیم دروس ارائه شده در کتب درسی زبان انگلیسی از دو بعد قرائت و دیکته) به دست آوردند، محاسبه شد. همچنین به منظور بررسی انگیزه‌ی یادگیری نسبت به درس زبان انگلیسی با استفاده از نرم افزار، از پرسشنامه‌ی محقق ساخته استفاده شده است. قابل ذکر است که به منظور بررسی روایی صوری و محتوایی پرسشنامه‌های مورد استفاده در تحقیق حاضر از نظر متخصصان مربوطه استفاده شد و پس از انجام اصلاحات لازم، پرسشنامه‌های نهایی مورد تأیید قرار گرفتند. همچنین جهت تعیین پایایی پرسشنامه‌ی انگیزه یادگیری ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و پایایی آن ۰/۸۶ به دست آمد.

برای محاسبه شاخص‌های مرکزی و پراکندگی از آمار توصیفی و جهت تعمیم نتایج به جامعه آماری از آزمون t دو گروه مستقل، t تک گروهی و t وابسته استفاده شده است. قابل ذکر است تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم افزار SPSS انجام شده است.

یافته‌ها

به منظور بررسی فرضیه اول و دوم تحقیق از آزمون t دو گروه وابسته استفاده شده است تا تأثیر تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی قرائت و دیکته زبان انگلیسی دانش آموزان بررسی گردد.

فرضیه اول: تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی قرائت انگلیسی دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۲: میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون قرائت انگلیسی در گروه آموزش دیده با نرم افزار آموزشی

تعداد	میانگین	انحراف معیار
۲۷۷	۱۶/۶۶۸	۲/۸۷
۲۷۷	۱۸/۳۵	۲/۲۲

همانطور که در جدول ملاحظه می شود؛ میانگین نمرات پس آزمون قرائت انگلیسی از میانگین نمرات پیش آزمون آن بیشتر است. برای تعیین معناداری تفاوت بین دو میانگین از آزمون t وابسته استفاده شد.

جدول ۳: نتایج آزمون t وابسته

t محاسبه شده	t بحرانی	تعداد	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۵/۱۴۳	۳/۲۹۱	۲۷۷	۲۷۶	۰/۰۰۰

با ملاحظه جدول فوق و سطح معناداری (۰/۰۰۰) مشخص می گردد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون قرائت انگلیسی وجود دارد. با توجه به دو میانگین پیش آزمون (۱۶/۶۶۸) و پس آزمون (۱۸/۳۵) می توان نتیجه گرفت که تدریس از طریق نرم افزار آموزشی موجب پیشرفت تحصیلی در درس قرائت زبان انگلیسی دانش آموزان می گردد.

فرضیه دوم: تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی دیکته انگلیسی دانش آموزان مؤثر است.

جدول ۴: میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون دیکته انگلیسی در گروه آموزش دیده با نرم افزار آموزشی

نام متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
نمرات پیش آزمون	۲۷۷	۱۶/۵۸۸	۳/۲۱۵
نمرات پس آزمون	۲۷۷	۱۸/۱۸	۲/۳۲

همانطور که در جدول ۴ ملاحظه می شود میانگین نمرات پس آزمون دیکته از میانگین نمرات پیش آزمون آن بیشتر است. برای تعیین معناداری تفاوت این دو میانگین، از آزمون *t* وابسته استفاده شد.

جدول ۵: نتایج آزمون *t* وابسته

سطح معناداری	درجه آزادی	تعداد	<i>t</i> بحرانی	<i>t</i> محاسبه شده	دیکته انگلیسی
۰/۰۰۰	۲۷۶	۲۷۷	۳/۲۹۱	۱۴/۷۶۵	

با ملاحظه جدول فوق و سطح معناداری (۰/۰۰۰) مشخص می گردد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون دیکته انگلیسی وجود دارد. با توجه به دو میانگین پیش آزمون (۱۶/۵۸۸) و پس آزمون (۱۸/۱۸) می توان نتیجه گرفت که تدریس از طریق نرم افزار آموزشی موجب پیشرفت تحصیلی در دیکته زبان انگلیسی دانش آموزان می گردد. فرضیه سوم: تأثیر تدریس به روش سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی قرائت زبان انگلیسی متفاوت است.

به منظور بررسی فرضیه سوم و چهارم تحقیق از آزمون *t* دو گروه مستقل استفاده شده است تا تأثیر تدریس به روش سنتی و با استفاده از نرم افزارهای آموزشی بر پیشرفت تحصیلی قرائت و دیکته زبان انگلیسی دانش آموزان مورد مقایسه قرار گیرد.

جدول ۶: میانگین نمرات قرائت انگلیسی با دو روش سنتی و آموزش با استفاده از نرم افزار آموزشی

نام متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
روش سنتی	۲۰۲	۱۳/۱۳	۳/۷
با نرم افزار آموزشی	۲۷۷	۱۸/۳۵	۲/۲۲

همانطور که در جدول ۶ ملاحظه می شود بین میانگین دو روش سنتی و تدریس با کمک نرم افزار آموزشی در درس قرائت انگلیسی تفاوت وجود دارد و میانگین روش تدریس با استفاده از نرم افزار بیشتر از روش سنتی است. برای تعیین معناداری تفاوت این دو روش، از آزمون *t* مستقل استفاده شد.

جدول ۷: نتایج آزمون *f* برای دو گروه مستقل

<i>f</i> محاسبه شده	<i>f</i> بحرانی	تعداد	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۹/۲۳۴	۳/۲۹۱	۴۷۹	۴۷۷	۰/۰۰۰

با ملاحظه جدول فوق و سطح معناداری (۰/۰۰۰) مشخص می‌گردد که تفاوت معناداری بین دو روش تدریس سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی در پیشرفت تحصیلی قرائت زبان انگلیسی وجود دارد. با توجه به دو میانگین نمرات روش تدریس سنتی (۱۳/۱۳) و روش تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی (۱۸/۳۵) می‌توان نتیجه گرفت که روش تدریس از طریق نرم افزار آموزشی موجب بالاتر رفتن پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نسبت به روش سنتی، در قرائت زبان انگلیسی می‌گردد. فرضیه چهارم: تأثیر تدریس به روش سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی دیکته زبان انگلیسی متفاوت است.

جدول ۸: میانگین نمرات دیکته زبان با دو روش سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی

نام متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
روش سنتی	۲۰۲	۱۲/۲۴	۰/۲۸۷
با نرم افزار آموزشی	۲۷۷	۱۸/۱۸	۰/۱۳۹

همانطور که در جدول ملاحظه می‌شود بین میانگین دو روش سنتی و تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی برای تدریس دیکته انگلیسی تفاوت وجود دارد و میانگین روش تدریس با کمک نرم افزار بیشتر از روش سنتی است. برای تعیین معناداری تفاوت این دو روش، از آزمون *f* مستقل استفاده شده است.

جدول ۹: نتایج آزمون *f* برای دو گروه مستقل

<i>f</i> محاسبه شده	<i>f</i> بحرانی	تعداد	درجه آزادی	سطح معناداری
۲۰/۱۶	۳/۲۹۱	۴۷۹	۴۷۷	۰/۰۰۰

با ملاحظه جدول ۹ و سطح معناداری (۰/۰۰۰) مشخص می‌گردد که تفاوت معناداری بین دو روش تدریس سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی در آموزش دیکته انگلیسی وجود دارد. با توجه به دو

میانگین نمرات روش تدریس سنتی (۱۲/۲۴) و روش تدریس با استفاده از نرم افزار آموزشی (۱۸/۱۸) می توان نتیجه گرفت که روش تدریس از طریق نرم افزار آموزشی موجب بالاتر رفتن پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، نسبت به روش سنتی در درس دیکته زبان انگلیسی می گردد. فرضیه پنجم: تدریس زبان انگلیسی با استفاده از نرم افزار آموزشی در انگیزه دانش آموزان نسبت به یادگیری زبان انگلیسی مؤثر است.

به منظور بررسی فرضیه پنجم تحقیق از آزمون t تک گروهی استفاده شده است تا انگیزه دانش آموزان نسبت به یادگیری درس زبان انگلیسی با استفاده از نرم افزار آموزشی مورد بررسی قرار گیرد.

جدول ۱۰: فراوانی و میانگین نمرات انگیزش یادگیری زبان انگلیسی با استفاده از نرم افزار آموزشی

نام متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
انگیزش	۲۷۲	۳۳/۱۱۷	۶/۱۵

همانطور که در جدول ملاحظه می شود، میانگین نمره انگیزش از عدد برش (۲۵) بیشتر است، برای تعیین معنادار بودن این تفاوت از آزمون t تک گروهی استفاده شد.

جدول ۱۱: نتایج آزمون t تک گروهی

t محاسبه شده	t بحرانی	تعداد	درجه آزادی	سطح معناداری
۲۱/۷	۳/۲۹۱	۲۷۲	۲۷۱	۰/۰۰۰

با ملاحظه جدول فوق و سطح معناداری (۰/۰۰۰) مشخص می گردد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات انگیزش و عدد برش وجود دارد. یعنی از نظر آماری تدریس با کمک نرم افزار آموزشی موجب ایجاد انگیزش دانش آموزان نسبت به یادگیری زبان انگلیسی می شود.

بحث و نتیجه گیری

در تحقیق حاضر، مقایسه تأثیر تدریس به روش سنتی و با استفاده از نرم افزار آموزشی بر پیشرفت تحصیلی زبان انگلیسی، که شامل بخش های قرائت و دیکته است مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع حاصل یافته ها حکایت از آن داشت که استفاده از نرم افزارهای آموزشی چه در بخش قرائت و چه در

بخش دیکته زبان بر پیشرفت تحصیلی زبان انگلیسی مؤثر بوده است. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات شیخ زاده و مهرمحمدی (۱۳۸۴)، الکاتین (۲۰۰۱)، چان کونج (۲۰۰۲)، کندراسو (۲۰۰۱) و دلاکل فسونی (۲۰۰۱) همخوانی دارد. در واقع نرم افزارهای آموزشی در توضیح مطالب، نقد و بررسی آنها، ایجاد و هماهنگی سازنده بین مطالب به معلم کمک می‌کند و در یادگیری بیشتر و بهتر به فراگیران کمک کرده و آنها را برای دانش آموزان غنی تر، مؤثرتر، جالب تر و زنده تر می‌سازند. فن‌آوری‌های نوین مثل کامپیوتر در واقع پادزهری هستند که استفاده از آنها سبب کم شدن لفاظی (استفاده از واژه‌ها یا عبارات بدون توجه به معنایشان) می‌شود.

همچنین یافته‌ها نشان دهنده این است که استفاده از نرم افزارهای آموزشی باعث افزایش انگیزه‌ی یادگیری در دانش آموزان می‌گردد که این یافته نیز با نتیجه تحقیق المخلافی (۲۰۰۶) مطابقت دارد، و اینکه بین یادگیری از طریق نرم‌افزار آموزشی و روش سنتی تفاوت معنادار وجود دارد که این یافته نیز با نتایج تحقیقات شیخ زاده و مهرمحمدی (۱۳۸۴)، المخلافی (۲۰۰۶)، الکاتین (۲۰۰۱)، چان کونج (۲۰۰۲)، کندراسو (۲۰۰۱) و دلاکل فسونی (۲۰۰۱) همخوانی دارد و نشان دهنده این است که تدریس با کمک نرم افزار آموزشی باعث یادگیری بیشتر دانش آموزان در درس زبان انگلیسی می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که نرم افزارهای آموزشی به عنوان ابزارهای نوین، توانایی بالقوه شایانی برای تغییر آموزش و یادگیری دارند و می‌توان کیفیت یاددهی و یادگیری را در نظام‌های آموزشی با کاربرد درست آنها ارتقاء داد.

منابع

۱. اسلامی، علی. (۱۳۸۱). چند رسانه‌ای، نرم افزارها، ساخت و منابع. تهران: انستیتو ایز ایران.
۲. ذوفن، شهناز. (۱۳۸۳). کاربرد فناوریهای جدید در آموزش. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها.
۳. رضوی، سید عباس. (۱۳۸۶). مباحث نوین در فناوری آموزشی. اهواز: دانشگاه شهید چمران.
۴. زارعی زوارکی، اسماعیل. (۱۳۸۴). یادگیری الکترونیکی در قرن ۲۱. تهران: انتشارات علوم و فنون.
۵. شیخ زاده، مصطفی و مهرمحمدی، محمود. (۱۳۸۳). نرم افزار آموزش ریاضی ابتدایی بر اساس رویکرد سازنده گرایی و سنجش میزان اثربخشی آن. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، ۳(۹)، ۴۸-۳۲.
۶. فهیمی، مهدی. (۱۳۸۰). نقش فناوری‌های اطلاعات در آموزش و پرورش. رهیافت، ۲۵، ۲۲۳-۲۱۸.
۷. کفاشی، حمیدرضا. (۱۳۸۹). نرم افزار آموزشی. مجله رشد تکنولوژی آموزشی.

- ۸ کی نژاد، حسین. (۱۳۸۴). اصول ساخت نرم افزارهای چند رسانه ای. تهران: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران.
۹. ماشینی، جمیله. (۱۳۷۵). عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی. فصلنامه تعلیم و تربیت، ۷(۱)، ۹۲-۱۰۵.
10. Almekhlafi, A. (2006). The effect of Computer-Assisted Language Learning (CALL) on United Arab Emirates EFL school students' achievement and attitude. *Journal of Interactive Learning Research*, 17(2), 121-142.
11. Al-Kahtani, S. A. (2001). *Computer-Assisted language learning in EFL instruction at selected Saudi Arabian Universities: Profiles of faculty*. Unpublished doctoral dissertation, Indian University of Pennsylvania.
12. Burgin, M. (1999). *Technology in Education*. 29th ASEE/IEEE Frontiers in education conference. November 10-13.
13. Chuan Kung, S. and Chuo, T. W. (2002). Student perception of english learning through ESL/EFL websites. *Teaching English as a Second or Foreign Language. TESL_EJ.*, 6(1).
14. Dela Cal-Fasoni, L. (2001). *A technology to enhance teaching and learning. Front row phonics: Acal filed test, Mal.* California State University.
15. Kendra Sue, H. (2001). *A descriptive analysis of a computer assisted instruction development english program*. DAL-A 62/10, P.3283.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی